

***SAMEN GROEN,
GEWOON DOEN!***

De Groenen Amsterdam
Verkiezingsprogramma 2014 – 2018

Amsterdam, februari 2014

Inhoudsopgave

	Voorwoord • Waar wij voor willen staan	2
1	Groen • Samen groen, gewoon doen	3
	A Bescherm de boom	3
	B Laat groen woekeren	4
	C Ieder z'n eigen (dak)tuin	4
2	Verkeer • Minder auto's, meer fiets	6
	A Verlaag snelheid en verbeter luchtkwaliteit	6
	B Maak openbaar vervoer gratis voor senioren	7
	C Geef voorrang aan fietsers	8
3	Wonen • Een recht van iedereen	10
	A Stop sloop en verkoop	10
	B Bevestig huurprijzen	11
	C Borg professionele huurdersondersteuning	11
	D Bouw passende en duurzame woningen	12
	E Maak ruimte voor broedplaatsen	13
4	Welzijn • Gezond en wel	14
	A Bezuinig slim en liever collectief	15
	B Bescherm zorgvrager en mantelzorger	16
	C Borg onafhankelijk toezicht op toewijzing van zorg	17
	D Subsidieer laagdrempelige ontmoetingsplekken	18
	E Stimuleer echte burgerparticipatie van onderop	19
	F Laat bijstand en WW een recht blijven	19
	G Garandeer een basisinkomen voor iedereen	20
5	Onderwijs • Kansen voor iedereen	21
	A Maak onderwijs openbaar en passend	21
	B Financier taalonderwijs structureel	21
	C Subsidieer schoolzwemmen	22
	D Stimuleer gezonde voeding en voldoende beweging	22
6	Algemene Zaken • Democratie van onderop	23
	A Bestuur door de burger	23
	B Steun aan lokale media	23
	C Vrijheid van meningsuiting en demonstratie	23
	D Kracht van diversiteit	24
	E Overheid geef het goede voorbeeld	24
7	Veiligheid • Stop de (on)veiligheidshype	25
	A Ga voor perspectief	25
	B Bewaak onze privacy en integriteit	25
	C Houd een oogje op onze handhavers	26
	D Legaliseer de achterdeur	27

Voorwoord • Waar wij voor willen staan

De Groenen Amsterdam is een kleine partij in Amsterdam, die de afgelopen vier jaar in stadsdeel West met één zetel actief is geweest in de lokale politiek. Hoewel een kleine oppositiepartij slechts beperkte invloed heeft op de besluitvorming, kan zij wèl toegang verlenen aan het kritische geluid van burgers, organisaties en actieclubs. Om samen met burgers de totaal overbodige Singelgrachtgarage te weren, waar nu al jaren over gesteggeld wordt. Of om het commentaar van een bomenwerkgroep met jarenlange expertise serieus te laten nemen door het bestuur. Of om een bewonersgroep te steunen in zijn strijd voor het behoud van historische panden. Daarmee wordt niet alleen de inhoudelijke discussie verrijkt, ook komt het de politieke besluitvorming ten goede!

Meer groen en betere luchtkwaliteit

Ook loop je als een kleine partij voorop met bepaalde standpunten om - heel langzaam - steeds meer medestanders te verwerven. Zo raakt de Amsterdamse politiek langzaam aan gewend aan de noodzaak van gezonde lucht en meer groen – juist in de stad! De Groenen, eerder in samenwerking met Amsterdam Anders, wijzen al jaren op de noodzaak ervan: zo hebben we pionierswerk verricht om groene daken te laten subsidiëren, en heeft De Groenen in West het initiatief genomen voor invoering van 30-kilometerzones. Nu willen ze dat in de hele stad gaan invoeren.

Graag wil De Groenen die rol ook vervullen in de Amsterdamse gemeenteraad en daarom vragen we om uw stem. De Groenen zal zich ook daar vastbijten en een ingang zijn voor kritiek en initiatieven van buitenaf en onderop. Als we de mond vol hebben over participeren, laten we dan beginnen met elkaar serieus te nemen!

Waar wij voor willen staan:

- Voor een duurzame, groene, leefbare stad met de menselijk maat als norm. Wij willen dat economische groei geen doel op zich is, maar slechts bijdraagt aan welvaart in een duurzame leefomgeving. De mens als onderdeel van in plaats van de dominante rol die zij nu opeist.
- Voor een solidaire overheid die respectvol omgaat met kwetsbare groepen in de samenleving zoals huurders van sociale woningen, uitkeringsgerechtigden en mensen die (tijdelijk) zijn aangewezen op zorg van de overheid.
- Voor een vrije samenleving, waarin het individu niet wordt bepaald door afkomst, leeftijd of seksuele voorkeur, maar zich vrij kan ontplooiën en commercie en marktwerking niet de boventoon voert.
- Voor een politiek die oog en oren heeft voor de mening van de minderheid die zonder aanzien des persoons standpunten beoordeelt op hun inhoud.

In dit verkiezingsprogramma hebben we deze uitgangspunten vertaald naar concrete onderwerpen die vandaag de dag spelen. We horen graag wat u ervan vindt!

Mail naar: amsterdam@degroenen.nl

1 Groen • Samen groen, gewoon doen

De afgelopen jaren is er in Amsterdam een tendens gaande om kleinschalig groen mogelijk te maken, in de vorm van gevel- en moestuinen en groene daken, waar burgers zelf initiatief toe kunnen nemen en verantwoordelijkheid voor dragen. Zo krijgen de straten en buurten van Amsterdam een groener aanzicht en kunnen burgers zelf hun eigen omgeving vormgeven. Maar op een ander niveau, het zuiveren van de lucht, moet er nog veel gebeuren. Nog steeds worden de fijnstofnormen die Europa heeft opgelegd, niet gehaald. Bij vernieuwingen in de stad worden bestaande bomen al te vaak gekapt en vervangen door jonge bomen die veel minder fijnstof en CO₂ kunnen afvangen.

Dat terwijl onlangs, uit onderzoek in opdracht van het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en innovatie, is gebleken dat investeren in groen alleen maar voordelen oplevert. “Wie investeert in meer groen in met name stedelijke gebieden wordt daarvoor op meerdere fronten beloond. De omgeving wordt niet alleen mooier, het heeft ook een positief effect op de gezondheid van de bewoners omdat zij zich prettiger voelen en/of meer gaan bewegen. Via deze weg leidt het investeren in meer groen dan ook tot lagere kosten van zorg en ziekteverzuim.” Het investeren in groen beïnvloedt positief en direct de levensomstandigheden van de burgers van Amsterdam, op allerlei niveaus. Daarom zet De Groenen zich in voor een groene omgeving, die de luchtkwaliteit en gezondheid van de burgers van Amsterdam ten goede komt.

A Bescherm de boom

Amsterdam telt circa 400.000 bomen. Hoewel bomen in de stad Amsterdam wettelijk zijn beschermd, blijkt in de praktijk dat bij het afwegen van diverse belangen de bomen toch vaak het onderspit delven.

Op diverse plaatsen in de stad, bijvoorbeeld het Beatrixpark in Zuid (313 bomen), het Oosterpark in Oost (392 bomen) of de Van der Pekstraat in Noord (75 bomen), worden bomen gekapt of staan op de nominatie om te worden gekapt. In een dichtbevolkt gebied als Amsterdam zijn er altijd ‘goede’ redenen om bomen te kappen: voor een markt wordt een alternatieve locatie gezocht, voor bepaalde evenementen in een park is meer ruimte nodig of voor grootschalige bouwprojecten moeten kabels en leidingen worden getrokken. Maar ook lichtbeneming en wortelopdruk zijn aanleidingen om bomen te kappen.

De Groenen is er alert op dat bomen niet onnodig verdwijnen. Weliswaar is er in de bomenverordening een herplantplicht opgenomen voor zowel dikke als dunne bomen, maar deze wordt onvoldoende gehandhaafd en verlies van bomen wordt niet altijd gecompenseerd. Bovendien wordt in herinrichtingsplannen vooraf niet

voldoende rekening gehouden met de bestaande bomen en waardoor onnodig tot kap wordt overgegaan, zonder werkelijk te zoeken naar oplossingen om bomen in de huidige situatie te behouden. Bij nieuwbouwprojecten moeten wettelijke eisen worden gesteld aan de minimale hoeveelheid groen. Ook wordt bij onderhoud van groen te vaak gekozen voor het kappen van bomen, terwijl snoeien (kandelaberen) ook tot de mogelijkheden behoort. Niet voor niets zijn vele burgers en bomenwerkgroepen in Amsterdam actief om deze gemakzucht van bestuurders en projectontwikkelaars te beteugelen.

De Groenen zet zich er voor in dat het groen in de stad wettelijk wordt beschermd en dat dit beter wordt gehandhaafd. Daarnaast is het van belang om alert te blijven en samen te werken met actiegroepen en burgers om bomen in de buurt te beschermen en het groen te behouden. Vaak blijkt in de praktijk en in samenspraak met de buurt er toch oplossingen te bestaan die op de tekentafel niet worden uitgedacht.

B Laat groen woekeren

In het huidige beleid van Amsterdam worden parken en recreatieterreinen keurig onderhouden, met hoge beheerkosten tot gevolg. Stadsecologen pleiten ervoor om het beheer en onderhoud terug te schroeven, dat ten goede komt aan de diversiteit van planten en dieren. Onderzoek heeft uitgewezen dat bezoekersaantallen van aangeharkte parken als Het Twiske en Spaarnwoude tegenvallen, omdat de moderne stadsmens meer behoefte heeft aan ruige, authentieke natuur. Een mooi voorbeeld is de Diemer Vijfhoek, waar de natuur al een halve eeuw kan woekeren met als resultaat een stukje ongerepte natuur. Zo'n beleid heeft meerdere voordelen: spannende natuurbeleving en het is goedkoper in het onderhoud.

C Ieder z'n eigen (dak)tuin

Afgelopen jaren zijn geveltuinen steeds meer het straatbeeld gaan vergroenen. Soms met subsidie van de gemeente zijn er stappen gezet om burgers de mogelijkheid te geven meer invloed te hebben op hun eigen leefomgeving. Een aantal burgers gaat ertoe over om zelf hun eten te verbouwen. Van de aloude volkstuinten, naar tegenwoordig het zelfbeheer van kleine mobiele moestuinten in de stad. Dit zijn tuinen in bakken die op elke gewenste plaats kunnen worden 'geparkeerd'.

In mindere mate worden de Amsterdamse daken groen. Conflicteerden voorheen eisen van welstand met de wens om daktuinen aan te kunnen leggen, de afgelopen jaren werden subsidies voor daktuinen teruggebracht door de economische recessie. Dat is zonde, want daktuinen kennen veel voordelen, juist in een stenige omgeving als de stad. Daktuinen houden water vast na regen (waterretentie), waardoor er minder water direct het riool in stroomt en straten en pleinen minder 'blank' staan. Zo wordt de aanleg van dure bassins om het extra

water op te vangen minder noodzakelijk. Bovendien werken daktuinen isolerend; in de zomer verkoelend en in de winter wordt de warmte vastgehouden. Dit bespaart energie en bovendien filteren groene daken de lucht (afvang van fijnstof) en vormen ze een goede leefomgeving voor flora en fauna: vogels kunnen er nestelen en voedsel vinden, en voor de bedreigde bijen kunnen er korven geplaatst worden.

Daktuinen zijn er in vele vormen; van een eenvoudige laag waar mossen en grassen op groeien tot royale daktuinen met struiken en veel soorten planten en zelfs bomen kunnen wortelen!

De Groenen pleit ervoor dat de overheid het goede voorbeeld geeft en er naar streeft platte daken van de gebouwen in eigen bezit te vergroenen. Daarnaast is het belangrijk om burgers te enthousiasmeren en subsidies te herintroduceren.

2 Verkeer • Minder auto's, meer fiets

Het positieve nieuws is dat in Amsterdam steeds meer wordt gefietst. Ten opzichte van de auto vinden steeds meer 'verplaatsingen' plaats met de fiets en neemt het autogebruik af. Dit komt de doorstroming in Amsterdam ten goede, want de historisch gegroeide structuur van de stad is niet berekend op grote verkeersstromen (dit geldt met name voor het centrum).

Willen we Amsterdam de komende jaren een bereikbare en schone stad laten zijn, dan zullen er keuzes in het verkeers- en vervoersbeleid gemaakt moeten worden. Het is nodig om de openbare ruimte anders in te richten en wegen anders in te delen, want nu heeft een minderheid van de Amsterdammers, de automobilisten, het merendeel van de openbare weg tot haar beschikking. De Groenen zou dat graag willen omdraaien. De Groenen geeft aan fietsers en voetgangers voorrang, boven auto's en ander gemotoriseerd verkeer en pleiten voor een autoluwe binnenstad. Fietsers en voetgangers veroorzaken geen geluidsoverlast, geen uitstoot van fijnstof (roet), geen stikstofdioxide (NO₂) en nemen minder ruimte in wat de bereikbaarheid ten goede komt. Bovendien komen deze vormen van transport de gezondheid ten goede en kunnen helpen overgewicht terug te dringen. Daarnaast is De Groenen principieel voorstander van gratis openbaar vervoer voor senioren.

A Verlaag snelheid en verbeter luchtkwaliteit

Hoewel in de afgelopen vijftig jaar het aantal dodelijke verkeersslachtoffers is gedaald, blijkt het aantal ernstig gewonden in Amsterdam toe te nemen, met name onder fietsers (meer dan 50 procent), omdat steeds meer mensen zijn gaan fietsen. Daarnaast raken veel bromfietzers (16 procent) ernstig gewond. Vooral jonge mensen, pubers en jongvolwassenen, raken betrokken bij ernstige ongelukken.

Verkeersongelukken worden in eerste instantie veroorzaakt door gedrag van verkeersdeelnemers. Belangrijkste oorzaak is dat mensen elkaar geen voorrang geven of te hard rijden. Maar ook ontstaan ongelukken zonder dat daar andere verkeersdeelnemers bij zijn betrokken, de zogenaamde enkelvoudige ongelukken. Dit heeft te maken met de verkeersinfrastructuur, hoe wegen zijn aangelegd en paaltjes geplaatst. Daarnaast veroorzaakt slecht onderhoud ongevallen, bijvoorbeeld losliggende stoeptegels of slecht wegdek. Om het verkeer veiliger te maken, zijn zowel maatregelen nodig die het gedrag veranderen als die de indeling van straten en fietspaden veiliger maken. Daarvoor dienen substantiële keuzes gemaakt te worden in het verkeers- en vervoersbeleid.

Autoluw en 30 km-zones

De Groenen is voor het verminderen van het aantal auto's in Amsterdam en wil daarom geen nieuwe parkeergarages in de stad bouwen. Het uiteindelijke ideaal is om aantrekkelijke parkeergelegenheid te bieden voor auto's aan de randen van de stad, en dat verplaatsen naar het centrum en in de stad met het openbaar vervoer wordt gedaan of te fiets of lopend.

De Groenen pleit ervoor dat gebieden rondom scholen autoluw worden gemaakt. Daarnaast is een snellere invoering van 30km-zones gewenst, met name rondom blackspots. In de afgelopen jaren zijn er twee pilots gestart, een in de Jan Pieter Heijestraat (West) en een ander traject: Jan Evertsenstraat / Raadhuisstraat (Centrum). Het is nu wachten op de evaluatie ervan alvorens verdere uitbreiding plaatsvindt. Bijkomend voordeel van 30 km-zones is dat scooters verplicht kunnen worden om op rijbaan te rijden dat ten goede komt aan de verkeersveiligheid van fietsers en voetgangers.

Fijnstof en luchtkwaliteit

Bovendien draagt een lagere snelheid van het autoverkeer bij aan de vermindering van uitstoot van CO₂ (koolstofdioxide), NO₂ (stikstofdioxide) en fijnstof (roet) die de luchtkwaliteit ten goede komt. Niet voor niks hebben er rechtszaken plaatsgevonden om snelheid op de A10 en A12 weer terug te brengen van 100 kilometer per uur naar 80 kilometer per uur. Vanaf 1 januari 2015 dient Amsterdam te voldoen aan Europese normen op het gebied van NO₂ en fijnstof, en met de huidige instelling van het bestuur van Amsterdam en de genomen milieumaatregelen worden deze niet gehaald.

Uit een recent onderzoek is gebleken dat fijnstof nog schadelijker is dan gedacht en dat die Europese normen (25 microgram fijnstof) eigenlijk nog veel te hoog zijn om de gezondheid van de burgers van Amsterdam te beschermen. De Wereld Gezondheidsorganisatie gaat niet voor niks uit van 10 microgram fijnstof.

B Maak openbaar vervoer gratis

De Groenen is voorstander van goed en gratis openbaar vervoer voor senioren. Een goede eerste stap is gezet met de start van een pilot (van mei 2013 tot eind 2014) waar minder daadkrachtige 65-plussers gratis gebruik kunnen maken van het openbaar vervoer. Er moeten investeringen worden gedaan om tram-, bus- en metrolijnen frequent te laten rijden en comfortabel te kunnen reizen, waarbij haltes en wachtplaatsen worden voorzien van overdekte zitgelegenheden. Daarnaast dienen er maatregelen genomen worden om het openbaar vervoer beter toegankelijk te maken voor gehandicapten, onder meer de toegankelijkheid van bushaltes in Amsterdam is een groot probleem.

C Geef voorrang aan fietsers

Voor De Groenen is de fiets het belangrijkste vervoermiddel voor korte en middellange afstanden in de stad. De fiets is geen probleem, maar een

oplossing! Hoewel op dit moment de infrastructuur voor de auto in de stad nog te dominant is, wordt er vanaf de jaren tachtig met het Hoofdnet fiets meer werk van gemaakt om ruimte te geven aan de fiets. Fietsen in en om de stad moet veiliger en aantrekkelijker worden, onder andere door vrij liggende fietspaden aan te leggen en fietsroutes met elkaar te verbinden, zowel die binnen de stad als fietsroutes horend tot het regionaal fietsnetwerk.

Gunstig fietsklimaat

Om een daadwerkelijk gunstig fietsklimaat te creëren is een structurele aanpassing van wegindeling en verkeerssnelheid noodzakelijk. Doorgaande straten zijn vaak erg smal voor de functies die zij moeten combineren: stoep voor voetgangers, parkeergelegenheid voor fiets en auto, rijbaan voor fiets, auto's en openbaar vervoer en groenstroken. Een van de oplossingen is om bij herprofileringen het auto parkeren fors te verminderen en bomen en groen gunstig te plaatsen, om zo ruimte te scheppen voor fietser en voetganger. Ook kan gedacht worden om meer straten eenrichtingsverkeer te maken voor auto's, dit scheelt een rijstrook die ten goede kan komen aan fietsers en voetgangers. Tot op heden zijn met de nodige inventiviteit oplossingen gevonden voor gevaarlijke verkeerssituaties en knelpunten voor de fietsers. Bijvoorbeeld door bij kruispunten fietsers eerder groen te geven en de stopstreep zover mogelijk naar voren te schuiven. Nieuwste fenomeen is de zogenaamde 'Opgeblazen Fiets Opstel Strook' (OFOS), een vak voor fietsers die over de hele breedte van de rijbaan wordt aangelegd bij een stoplicht. Andere verkeersmaatregelen waar De Groenen voor pleit is altijd voorrang voor fietsers op rotondes. Ook het invoeren van het LARGAS-systeem (LANGzaam Rijden Gaat Sneller) of wegen met het principe 'Auto's te gast' dragen bij aan verkeersveiligheid en doorstroming van verkeer.

Uitgangspunt bij fietsen stallen moet zijn dat de fietser binnen 100 meter van de bestemming de mogelijkheid heeft zijn fiets neer te zetten. Daarbij dient gebruiksgemak en toegankelijkheid van de stallingsplek voorop te staan. Het is van belang om de discussie over het stallen van fietsen niet hetzelfde te benaderen als het parkeren van auto's.

Afhankelijk van de locatie kan worden gekozen voor de specifieke soort stalling. Voorkeur heeft dat de fiets kan worden vastgezet, maar in winkelgebieden hebben de zogenaamde 'fietsvakken' (getekend vak zonder rekken) ertoe geleid dat fietsen efficiënter worden neergezet.

De Groenen vindt dat er meer stallingsplekken in Amsterdam moeten komen en dat dit ten koste mag gaan van het aantal autoparkeerplekken. Aanvullend zouden bij drukbezochte voorzieningen (denk aan een bioscoop of een winkelcentrum) in bestemmings- en beheersplannen de voorwaarde moeten worden opgenomen dat de uitbaters en ondernemers van deze voorzieningen moeten zorgen voor een goede fietsenstalling.

Ook is De Groenen bij krapte op specifieke plaatsen in eerste instantie voor het bijplaatsen van rekken in plaats van het wegnippen en verwijderen van fietsen.

3 Wonen • Een recht van iedereen

Amsterdam is een gewilde stad om in te wonen. Hoewel er elk jaar een (klein) aantal (huur)woningen bijkomt, neemt de vraag er naar verhoudingswijs meer toe. Dit leidt tot schaarste op de woningmarkt. De overheid speelt een grote rol in het betaalbaar houden van woningen, met name op de huurwoningenmarkt. De afgelopen jaren is er vooral een beleid gevoerd van het verminderen van het aantal (sociale) huurwoningen en het verhogen van de huurprijzen.

Door het verhogen van de huurprijzen worden veel voormalige sociale huurwoningen geliberaliseerd: de huurprijs van een woning komt boven de liberalisatiegrens en verliest daarmee het recht op huurbescherming. Zo worden huurwoningen onttrokken aan de sociale huurwoningenvoorraad. Er bestaat nu al jaren een wachtlijst van tien tot twaalf jaar voor degenen die in aanmerking komen voor een sociale huurwoning. Daarom is het belangrijk om werk te maken van een eerlijke verdeling van het schaarse aanbod over de verschillende doelgroepen.

Boven de liberalisatiegrens

Per 1 januari 2014 is de liberalisatiegrens € 699,48. Maatregelen die tot liberalisatie leiden zijn onder meer de invoering van de Donnerpunten (schaarstepunten naar locatie), veranderingen in de huurprijsystematiek en het toekennen van extra punten voor doorgevoerde energiemaatregelen. Ook maatregelen op gemeenteniveau dragen ertoe bij zoals het voeren van een splitsings- en samenvoegingsbeleid.

Het woonbeleid van een stad als Amsterdam probeert te anticiperen op verwachte veranderingen in de bevolkingssamenstelling en inkomensverdeling. Een belangrijke doelstelling van het beleid is altijd geweest om diversiteit in wijken te bevorderen, ook wel 'de ongedeelde stad' genoemd. Zowel arm als rijk moeten in aantrekkelijke buurten kunnen wonen om segregatie tegen te gaan. De Groenen ziet dat het huidige beleid van 'het divers maken van wijken' in de praktijk betekent dat er meer gebouwd wordt voor hogere inkomens. Daardoor komen minder draagkrachtigen uiteindelijk toch steeds meer buiten de ring, de A10, te wonen. Deze zogenaamde gentrificatie is ook in Amsterdam volop aan de gang.

A Stop sloop en verkoop

De Groenen is tegenstander van het verdwijnen van sociale huurwoningen door sloop, samenvoeging en verkoop. Slopen is een uiterste maatregel, renoveren dient het uitgangspunt te zijn.

Verder pleit De Groenen voor het stoppen van het huidige splitsings- en samenvoegingsbeleid, omdat dit leidt tot een verdere inkrimping van de kernvoorraad sociale woningen. Sinds de economische crisis wordt bij nieuwbouwprojecten het percentage van dertig procent voor sociale woningen losgelaten, omdat de financiering van bouwprojecten moeilijker is geworden. In sommige gevallen wordt slechts twintig procent van de nieuwe beschikbare woningen gereserveerd voor sociale huur. Een manier om toch die dertig procent mogelijk te maken is om bij nieuwe projecten gemeentegrond relatief goedkoop te verkopen aan ontwikkelaars en voor de bestaande huurwoningvoorraad in te zetten op een gematigd huurbeleid door prestatieafspraken te maken met de verschillende woningcorporaties in ruil voor gunstige erfpacht-regelingen. Overigens, kan het percentage per project variëren als in totaal de ondergrens van dertig procent wordt gerealiseerd per stadsdeel. Voor De Groenen is het een principiële, politieke keuze om deze ondergrens te handhaven en ziet voor de gemeente een belangrijke rol weggelegd.

B Bevries huurprijzen

De afgelopen vijf jaar zijn de huurprijzen gestegen en de prijzen van koopwoningen gedaald: de huren zijn vijftien tot twintig procent gestegen en de koopwoningen met tien tot vijftien procent gedaald.

Het verhogen van de huurprijzen heeft te maken met de huidige tendens dat verhuurders en overheid steeds meer de marktwaarde van de woning in de huur willen vertalen. Een voorbeeld hiervan zijn de invoering van de Donnerpunten, die de locatie van de woning laat meewegen in de bepaling van (en de verhoging van) de huur. In het verleden werd ook als argumentatie opgeworpen dat deze gelijke tred moet houden met de (stijgende) WOZ-waarde van koopwoningen. Deze waren als het ware aan elkaar 'gekoppeld'. Maar met de economische crisis en vastlopen van de woonmarkt is de WOZ-waarde van koopwoningen de afgelopen tijd juist gedaald. Dit leidt er toe dat de maandelijkse huurlasten per vierkante meter hoger zijn dan de maandelijkse lasten van een koopwoning. Het is daarom niet meer dan rechtvaardig om de huurprijzen te bevriezen totdat deze weer op een zelfde niveau zijn als de koopwoning-prijzen. De Groenen wil verdergaan dan het corrigeren voor inflatie, zij pleit voor het bevriezen van de huurprijzen, en geeft de gemeente Amsterdam de opdracht mee om deze doorgeslagen huurprijs-systeem aanhangig te maken bij de landelijke politiek.

C Borg professionele huurdersondersteuning

Zolang de huurdersmarkt op slot zit, en wachtlijsten eerder toe- dan afnemen, dient de positie van huurders beschermd te worden. Zowel op individueel als collectief (stedelijk) niveau. De Groenen wil dat de verschillende belangen-organisaties blijvend van voldoende financiële middelen worden voorzien. Te denken valt hierbij aan het WoonSteunpuntWonen (WSW), met de huurteams en ook de Huurdersvereniging Amsterdam.

Naast belangenbehartiging pleit De Groenen ervoor dat de stem van de huurder zelf gehoord wordt. Medezeggenschap van huurders moet goed georganiseerd worden, zowel naar verhuurders als naar de gemeente toe. De gemeente kan daar zelf ook aan bijdragen door medezeggenschap van bewoners als voorwaarde te stellen bij het toekennen van een vergunning. Zeker als het gaat om het doorvoeren van een renovatie van een complex of verkoop van een aantal woningen binnen een complex. Daarbij dient een meerderheid van de huidige bewoners in te stemmen met nieuwe plannen alvorens tot renovatie of verkoop over te kunnen gaan.

D Bouw passende en duurzame woningen

Om te voorkomen dat sociale huurwoningen uiteindelijk toch geliberaliseerd worden (en geen huurbescherming meer hebben), is het belangrijk om klein en duurzaam te bouwen. Met kleine en goedkope woningen kunnen voor de vele starters, met name de jongeren, betaalbare woningen beschikbaar gemaakt worden. Zij komen vaak in tijdelijke huurconstructies terecht (anti-kraak), terwijl ook voor hen woonzekerheid moet worden geboden.

Met het oog op de vergrijzing moeten meer 'levensloopbestendige' woningen worden gebouwd voor ouderen en gehandicapten waar ook allerlei vormen van zorg mogelijk zijn (de zogenaamde WIBO-woningen of aanleunwoningen).

FSC-gecertificeerd

Hoewel de Amsterdamse Federatie van Woningcorporaties in 2003 al met de gemeente Amsterdam overeen is gekomen dat het gebruikte hout FSC-gecertificeerd moet zijn, blijkt de praktijk weerbarstig en wordt er nog steeds gebruik gemaakt van niet gecertificeerd hardhout in de bouw. Daarnaast ziet de Groenen de positieve tendens dat er - zeker in nieuwbouw - gekozen wordt voor duurzame energiebronnen. Zo is niet langer de Hr-ketel de belangrijkste energiebron, maar neemt stadswarmte een steeds groter aandeel voor zijn rekening. Bijna driekwart van de nieuwbouwwoningen is aangesloten op stadswarmte. Alternatieve wijze van verwarming en warm water staan helaas nog in de kinderschoenen, denk aan warmtepomp, zonneboilers, zonnecellen en warmteterugwinning van het douchewater. Vanaf 2012 is de Amsterdamse subsidie voor zonnepanelen "Zon op je Dak" gestopt en halverwege 2013 was de rijkssubsidiepot leeg – dus er is nog veel verbetering te behalen op het gebied van duurzaam bouwen.

E Maak ruimte voor broedplaatsen

De Groenen pleit ervoor dat creatieve, niet geëigende paden bewandeld worden om meer woonwerk-ruimtes te creëren. Door middel van ombouw en zelfbouw kunnen vele leegstaande kantoorgebouwen omgetoverd worden tot multifunctionele woon-werkpanden. Een goed voorbeeld is de stichting Urban Resort die sinds 2006 een aantal succesvolle en laagdrempelige broedplaatsen heeft gerealiseerd zoals de ateliers in het nieuwbouwcomplex De Heining in het Westelijk Havengebied, het voormalig ACTA-gebouw in Slotervaart en het Trouw-gebouw in Oost.

4 Welzijn • Gezond en wel

Op het gebied van de gezondheids- en welzijnszorg is de afgelopen jaren veel veranderd en bezuinigd in Amsterdam en de komende jaren gaan er nog grote veranderingen plaatsvinden. Er wordt naar manieren gezocht om de gezondheidszorg betaalbaar te houden, want de uitgaven lopen per jaar met zo'n 3 procent op. Aan de ene kant trekt de overheid zich daarom terug uit het sociale domein, aan de andere kant komt de overheid meer achter de voordeur bij mensen die een zorgvraag hebben. De termen die centraal staan in het maatschappelijk debat zijn "zelfredzaamheid", "eigen kracht versterken" en "dragende samenleving". Uitgangspunt in het huidige beleid is dat 'de Amsterdammer' zelf verantwoordelijk is en de regie voert over zijn leven en dat de gemeente dit stimuleert, ook als hij of zij zorg ontvangt. De Groenen vraagt zich af in hoeverre dit een visie op zorg betreft of een verkapte argumentatie voor bezuinigingen. De Groenen volgt deze ontwikkelingen met argusogen, omdat het voorbij gaat aan de menselijke maat. Per mens en per levensfase kan de behoefte aan zorg variëren. Zowel door persoonlijke omstandigheden als externe factoren zal een groeiende groep mensen een beroep doen op hulp van familie, vrienden en buurtvoorzieningen. Juist in deze periodes dient de overheid er voor haar burgers te zijn met goed toegeruste en professionele hulp. De Groenen vindt dit een kwestie van beschaving.

Decentralisaties

- 1) de langdurige zorgtaken die vanuit de AWBZ werden geregeld, worden voor een deel ondergebracht bij de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) en voor een deel gefinancierd uit de Zorgverzekeringswet (Zvw) (per 1 januari 2015)
- 2) de Wet werk en bijstand (WWB), de Wet sociale werkvoorziening (WSW) en een deel van de Wajongparticipatiewet gaan onder een overkoepelende wet vallen: de Participatiewet (per 1 januari 2015)
- 3) de jeugdzorg gaat van de provincie naar de gemeente (per 1 januari 2016)

De komende jaren zijn er grote veranderingen op komst om de zorg anders te organiseren en worden de kosten steeds meer bij de burger gelegd. Onder meer door allerlei taken van het rijk en de provincie over te hevelen naar de gemeente (zie kader) – met een fikse korting op het budget. Hoewel de nieuwe wetten pas per 2015 en 2016 ingaan, zijn de onderhandelingen tussen gemeenten en rijk en voorbereidingen op gemeenteniveau nu in volle gang. De gevolgen zullen groot zijn voor Amsterdam. Per gemeente verschilt de doorvoering van de bezuinigingen enorm en daarmee ligt het risico van willekeur op de loer. Zo kiest de gemeente Amsterdam om aan de bezuinigingen te kunnen voldoen door het aantal rechthebbenden te verminderen. De Groenen maakt zich er sterk voor dat eerste- en tweedelijns vormen van zorg in Amsterdam toegankelijk blijven en pleit voor onafhankelijk toezicht op de toewijzing van zorg.

Veel zorg die nu nog vanuit de AWBZ geregeld wordt, gaat over naar de gemeenten (vallend onder de Wet Maatschappelijke Ondersteuning). Met als indeling: gemeenten zijn er voor de begeleiding en ondersteuning die het hun burgers mogelijk moet maken zelfredzaam te zijn en te kunnen participeren. Zorgverzekeraars worden verantwoordelijk voor medische verzorging (in het jargon 'persoonlijke verzorging'). Binnen Amsterdam wordt nagedacht over een goede taakverdeling tussen centrale stad en stadsdelen (lees: bestuurscommissies). Hoewel in de huidige plannen het de bedoeling is dat de zorg van de stadsdelen vooral gericht is op preventie, waarschuwen huidige bestuurders van stadsdelen dat alle vormen van zorg beschikbaar moeten blijven. Voor De Groenen is het van groot belang dat de zorgvrager niet de dupe wordt van deze reorganisatie en nieuwe taakverdeling tussen de centrale stad en stadsdelen.

A Bezuinig slim en liever collectief

De Groenen is niet blind voor de noodzaak om de zorgkosten onder de loep te nemen, gezien de groeiende groep ouderen en toegenomen standaard van de gezondheidszorg (we kunnen steeds meer) en de opkomst van welvaartsziekten. Maar de vraag is hoe je gaat snijden en waarin. Dat het huidige beleid er op gericht is om mensen langer zelfstandig te laten wonen, vindt De Groenen prima. Dit komt tegemoet aan een veel geuite wens van ouderen en mensen met een beperking om hun autonomie en zelfregie te behouden. Bovendien is het veel goedkoper dan verblijf in een instelling of wonen in een verpleegtehuis, die in de toekomst alleen nog bedoeld is voor mensen met een indicatie voor 'zware zorg'. Maar dat de ontwikkeling van meer zelfstandig wonen gepaard gaat met bezuinigingen op de thuiszorg en strengere voorwaarden voor het PersoonsGebonden Budget (PGB) vindt De Groenen onbestaanbaar en ronduit dom.

Waar sterk op gaat worden bezuinigd (veertig procent) is huishoudelijke hulp. Thuiszorgers worden meer en meer 'veredelde schoonmakers' en navenant betaald. De hulp die al jarenlang over de vloer komt, verdwijnt voor goedkopere krachten en tijd voor een praatje is er nauwelijks meer. In Amsterdam is het plan om alleen ouderen boven de 85 jaar en mensen met ernstige psychische problemen automatisch aanspraak te laten maken op hulp. Ook de voorwaarden voor aanpassingen aan de woning om langer thuis te kunnen blijven wonen zijn aangescherpt, bijvoorbeeld trapliften voor etagewoningen worden maar beperkt vergoed, slechts tot aan de eerste etage. Woon je hoger, dan moet je de overige trapliften zelf bekostigen of toch verhuizen.

De Groenen vindt dit een slechte ontwikkeling, zorgvoorzieningen als thuiszorg en aanpassingen aan de woningen dienen juist laagdrempelig te zijn: om mensen langer zelfstandig te laten wonen en ook om eenzaamheid tegen te gaan. Een initiatief als Buurtzorg, van kritische thuiszorgmedewerkers, kan op steun rekenen van De Groenen. Alle soorten hulp worden geboden (medische,

huishoudelijke en sociale), liefst door één persoon en is opgezet zonder een uitgebreide managementslaag.

Daarnaast is De Groenen er voor een actief beleid te voeren om vrijgekomen benedenwoningen (de zogenaamde grondgebonden woningen) eerst aan te bieden aan senioren en mensen die minder goed ter been zijn.

Eerstelijns- en tweedelijns zorg

Eveneens staat De Groenen kritisch tegenover eventuele bezuinigingen op eerstelijns huisartsenzorg en eerstelijns psychiatrische zorg. De Groenen ziet dit als kortzichtige bezuinigingsmaatregelen die onnodig een brede groep raken en zich uiteindelijk vertalen in hogere zorgkosten op de langere termijn. Goede eerstelijnszorg werkt preventief: dit kan veel duurdere bezoeken aan specialis-tische zorg (tweedelijns) voorkomen; dit geldt zowel voor zorgvoorzieningen op het gebied van somatische zorg (zoals de huisarts, de fysiotherapeut en de tandarts) als die op het terrein van de geestelijke gezondheidszorg.

De Groenen pleit voor een solidair en collectief zorgverzekeringsstelsel, met als voorwaarde een uitgebreid basispakket voor iedereen. De Groenen vreest dat de huidige ontwikkeling van steeds meer afstemmen op de individuele behoefte (middels aanvullend verzekeren en het zelf bepalen van de hoogte van het eigen risico) het solidariteitsbeginsel uitholt, namelijk dat je bereid bent te betalen voor zorg die je niet zelf nodig hebt. Met de introductie van marktwerking wordt door zorgverzekeraars bovendien meer geld uitgegeven voor reclame, die de zorg zelf niet ten goede komt.

B Bescherm zorgvrager en mantelzorger

Een andere vorm om de kosten te drukken is om mensen meer te laten terugvallen op hun eigen sociale netwerk, ook wel uitgaan van 'eigen kracht' genoemd. Op zich is De Groenen er voor dat mensen omzien naar elkaar, in een buurt, in het gezin of in verenigingsverband. Maar het verplichtende karakter baart ons zorgen. Niet iedereen beschikt over een goed sociaal netwerk die zorg kan bieden, ook stelt het hebben van een structurele (intensieve) zorgrelatie andere eisen aan een contact dan een vrijwillige, sociale omgang. Niet voor niets hebben de afgelopen decennia in het teken gestaan van emancipatie van patiënten en daarbij behorende professionalisering van de zorg.

In het debat wordt maar weinig echt stil gestaan bij de praktische implicaties van zorg door vrijwilligers. Bijvoorbeeld willen mensen best iets doen voor de oude buurman die naast hen woont, maar inschrijven voor een algemene database voor burenhulp levert veel minder enthousiaste reacties op en hoe ga je als goedbedoelende vrijwilliger om met een zorgvrager die onaardig en onaangepast is? Professionele organisaties die al langer werken met 'vrijwillige maatjes' weten dat het veel expertise vergt om een goede match te laten plaatsvinden tussen zorggever en zorgvrager. Overigens ontstaan er wel interessante bewoners-initiatieven Amsterdam op basis van 'nabuurchap', de zogenaamde

Stadsdorpen waar bewoners elkaar vinden om samen iets te ondernemen, maar ook indien nodig voor elkaar zorgen.

De Groenen vindt dat de overheid in eerste instantie verantwoordelijk moet blijven voor goede zorg en maatschappelijke ondersteuning en dat dit aanvullend, waar mogelijk, kan worden opgevangen door familie, vrienden en burens. Bovendien vindt De Groenen dat de overheid tegengestelde signalen afgeeft: we moeten met z'n allen meer en langer betaald doorwerken, maar ook meer vrijwilligerswerk gaan doen. Met het overhevelen van rijkstaken naar gemeente ligt er dus in eerste instantie voor de gemeenten en zorgverzekeraars een belangrijke taak om professionele zorg te blijven bieden.

Zorg voor de mantelzorgers

De afgelopen jaren is er meer aandacht gekomen voor de positie van de mantelzorger en dan met name: wie zorgt er voor de mantelzorger? Een groeiende groep mensen zorgt voor de (eerstelijns) familie. Eventueel wordt in 2014 de mogelijkheid van zorgverlof uitgebreid met het zorgen voor de buurman of een vriend. Zowel vanuit de zorgverzekeraars als overheid worden inspanningen gedaan om de mantelzorgers te ontlasten, middels cursussen, maar ook door de zorg tijdelijk uit handen te nemen, de zogenaamde respijtzorg. De Groenen vindt dit een goede ontwikkeling, want overbelasting ligt op de loer en dit komt de zorg ook niet ten goede; overspannenheid bij mantelzorgers leidt soms (onbedoeld) tot meer oudermishandeling.. Het is daarom belangrijk dat dagopvang voor bijvoorbeeld dementerende ouderen weer terug komt. Daarnaast pleit De Groenen ervoor dat met de toename van het aantal mantelzorgers de professionele hulpverlening zich meer inzet om goed met hen samen te werken. Dit geldt met name voor mantelzorgers die niet inwonen bij de zorgvrager blijkt uit een recent onderzoek van de Vrije Universiteit in Amsterdam.

C Borg onafhankelijk toezicht op toewijzing van zorg

In de stadsdelen gaat een 'wijkzorgteam' bepalen of iemand echt ondersteuning nodig heeft en in hoeverre hij of zij dat niet samen met hun omgeving kan regelen. Daartoe wordt aan sociale wijkteams een wijkverpleegkundige toegevoegd die een schakelfunctie gaat vervullen: niet alleen gaan wijkverpleegkundigen medische zorg verlenen, maar ook spelen ze een belangrijke rol bij het toekennen van maatschappelijke ondersteuning. Zo wordt gehoor gegeven aan de wens van de gemeenten om zoveel mogelijk vraag- en wijkgericht te werken en het medische en sociale domein aan elkaar te koppelen. Hoewel 'koppelen' suggereert dat dit de communicatie- en informatie-overdracht binnen een team ten goede komt, maar in de praktijk blijkt dat toch veel tijd en energie verloren gaat aan vergaderen en coördineren. De Groenen heeft niet alleen zorgen over de grote rol die de wijkverpleegkundige in de toewijzing van zorg gaat spelen, maar ook hoe privacy van bewoners geborgd

wordt en vooral tot wie mensen met een zorgbehoefte zich kunnen wenden als zij het niet eens zijn met de toegewezen zorg, met andere woorden: hoe wordt onafhankelijk toezicht op de toewijzer gegarandeerd?

D Subsidieer laagdrempelige ontmoetingsplekken

Waar vroeger de wijkopbouworganen, buurt- en wijkcentra en zelforganisaties van bewoners een sleutelrol vervulden in het ondersteunen van bewoners en opkomen voor de belangen van een buurt is er nu een centrale rol weggelegd voor grote, professionele welzijnsorganisaties en de ambtenaren zelf. Dit heet Welzijn Nieuwe Stijl.

Ontmoeten

Wat zeker is met dit nieuwe welzijnsbeleid dat het aantal vierkante meters voor accommodaties is terug gebracht, hulp meer collectief wordt aangeboden (in plaats van individueel) en de gemeente niet langer de meest laagdrempelige, recreatieve activiteiten subsidieert, omdat 'ontmoeten op zich' geen doelstelling meer is binnen het welzijnsbeleid van de gemeente.

De Groenen vindt het een verkeerde keuze om recreatieve activiteiten, waar ontmoeten centraal staat, niet langer te subsidiëren, want deze activiteiten kunnen weldegelijk mensen activeren en een eerste stap zijn om weer meer maatschappelijk actief te worden. Bovendien gaat dit het sociaal isolement en anonimiteit van de grote stad tegen. Niet voor niets groeit het aantal Amsterdammers dat zich eenzaam voelt. Sinds 2000 is het bijna verdrievoudigd, van de volwassenen is 11 procent zeer eenzaam (dit betreft 65.000 Amsterdammers). De Groenen pleit voor de terugkeer van het subsidiëren van laagdrempelige ontmoetingsplekken die sociaal isolement tegengaan en op termijn kunnen bijdragen aan zelfontplooiing. Bovendien komen deze activiteiten zo uiteindelijk ook ten goede aan de gemeenschap.

Welzijn Nieuwe Stijl

Met de invoering van Welzijn Nieuwe Stijl is er gepoogd een meer zakelijke bedrijfsvoering te introduceren. Welzijnsorganisaties kunnen intekenen op een maatschappelijke doelstelling van een stadsdeel (bijvoorbeeld de doelstelling om armoede met 10 procent terug te brengen) en een opdracht 'binnenhalen'. Het stadsdeel vergunt de opdracht slechts aan één of enkele aanbieders om verkokering van zorg tegen te gaan. Vervolgens ligt bij de betreffende organisatie de verantwoordelijkheid om met 'maatschappelijk ondernemerschap' hieraan uitvoering te geven en de doelstelling te behalen. Het stadsdeel rekent hen hier later op af. De praktijk is echter een stuk complexer: een bepaald effect is vaak een gevolg van allerlei maatschappelijke ontwikkelingen en het is moeilijk te meten wat de acties van een organisatie daar nu precies aan bijdraagt. Zo is de armoede de afgelopen jaren opgelopen, maar in hoeverre dat iets zegt over de werkwijze van een welzijnsorganisatie of over het economische tijdstip blijft een vraag, ook na de invoering van deze 'nieuwe stijl'.

E Stimuleer echte burgerparticipatie van onderop

Een andere aspect van het nieuwe welzijnsbeleid is een veranderende rolverdeling tussen bewoners, welzijnswerkers en stadsdeel. Die van bewoners zou vooral actief en initiërend zijn, het stadsdeel faciliterend en die van professionele welzijnsorganisaties ondersteunend, waarbij de

behoefte en vragen van bewoners centraal staat. De Groenen zet bij de praktijk ervan de nodige vraagtekens. Voorheen organiseerden bewoners die betrokken waren bij de leefbaarheid en ontwikkeling van hun buurt zich, met ondersteuning van medewerkers van wijk- en buurtcentra. Deze medewerkers woonden vaak zelf in de buurt of kenden die jarenlang. Zij waren niet alleen 'het geheugen' van de buurt, maar hadden ook veel kennis van het gemeentelijk of stadsdeelbeleid.. Ambtenaren en bestuurders konden soms hun tanden erop stuk bijten, op deze goed georganiseerde burgerparticipatie en burgerinspraak van onderop. Maar dat is in Welzijn Nieuwe Stijl in Amsterdam vervangen voor een centrale rol voor ambtenaren die signalen van burgers oppikken en doorspelen aan het stadsdeelbestuur. Daarnaast wordt aan elke buurt een budget toegekend om initiatieven in de buurt te financieren. Bijvoorbeeld voor het organiseren van een buurtfeest. Echter de praktijk heeft uitgewezen dat het structureel meedenken over de fysieke woonomgeving leidt tot sterke buurtverbanden, eenmalige buurtfeesten doen dat veel minder.

Hoewel gepresenteerd als bottom-up, constateert De Groenen vooral een van bovenaf geregisseerde vorm van burgerparticipatie waarin ambtenaren een grote rol vervullen. De Groenen is voor échte burgerparticipatie en –inspraak van onderop, waarin burgers gefaciliteerd worden met eigen organisaties en expertise. Want deze vorm van burgerparticipatie is soms grillig, soms lastig, soms vernieuwend, maar vooral een noodzakelijke, corrigerende kracht in ons bestuurlijk stelsel.

F Laat bijstand en WW een recht blijven

In Nederland is er een sociaal vangnet dat bedoeld is om mensen financieel te ondersteunen als zij (tijdelijk) niet in hun inkomen kunnen voorzien. Bij ontslag (en je voldoet aan een aantal criteria) heb je recht op een WW-uitkering voor een bepaalde periode. Als laatste vangnet is er de bijstand waar "iedere in Nederland woonachtige Nederlander die hier te lande in zodanige omstandigheden verkeert of dreigt te geraken dat hij niet over de middelen beschikt om in de noodzakelijke kosten van bestaan te voorzien, recht heeft op bijstand van overheidswege".

Sinds 2004 dragen de gemeentes - in ruil voor meer autonomie in de uitvoering van de bijstand - de financiële verantwoordelijkheid voor deze voorziening. Amsterdam heeft er dus baat bij het aantal bijstandsgerechtigden (nu zo'n 40.000 personen) zoveel mogelijk te beperken of de hoogte van de bijstandsuitkering te kunnen verlagen. Momenteel worden de uitgangspunten van een nieuwe wet geformuleerd in de Tweede Kamer (de Participatiewet).

Taakverdeling

In Amsterdam is er een gedeelde verantwoordelijkheid tussen gemeente en stadsdelen om mensen naar werk toe te leiden of te laten participeren. Vanuit de gemeente neemt de Dienst Werk en Inkomen (DWI) taken voor haar rekening die zijn gericht op mensen met een kleinere afstand tot de arbeidsmarkt (trede 3,4,5) weer aan het werk te helpen. De stadsdelen richten zich op mensen

met een grote afstand tot de arbeidsmarkt (trede 1 en 2). Hun inspanningen zijn er op gericht om mensen weer te activeren en maatschappelijke te laten participeren. Voorheen startte DWI ook trajecten voor mensen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt, maar dat is eind 2010 afgeschaft.

De Groenen ziet, onder druk van bezuinigingen, een tendens van afnemende inspanningen om mensen te activeren en naar werk toe te leiden, terwijl meer mensen ontslagen worden. Juist in tijden van werkloosheid, zou er meer geld moeten worden uitgetrokken om mensen op te leiden en te activeren, zodat zij meer toegerust zijn voor de arbeidsmarkt.

Tegenprestatie

Sinds gemeentes zelf verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van de bijstand wordt er steeds meer aan dit recht getornd, door tegenprestaties te vragen en/of strafkortingen op te leggen. 'Werken met behoud van uitkering' verplicht mensen in de bijstand om voor onbepaalde tijd onbetaalde arbeid te verrichten om hun uitkering niet te verliezen. Onder het mom van re-integreren en werknemersvaardigheden worden bijstandsgerechtigden in Amsterdam gedwongen dom en vernederend werk (schoenen poetsen, planten water geven, nietjes verwijderen) op straffe van een fikse korting.

De Groenen vindt dit beneden elk peil, maar we onderkennen wel dat het vinden van interessante integratie-trajecten in tijden van recessie en oplopende werkloosheid geen gemakkelijke opgave is, omdat verdringing van betaalde banen moet worden voorkomen.

Echter het verplichten tot nutteloos werk dient geen enkel doel, vindt De Groenen, behalve dat het een straf zet op bijstandsafhankelijkheid, terwijl het een recht moet zijn. Maar wat dan wel? Laat mensen zelf een vorm van vrijwilligerswerk kiezen en geef mensen de ruimte om opleidingen te volgen. Als er in samenspraak tussen DWI en cliënt wel een passend integratie-traject gevonden wordt, verplicht de werkgever dan ook om een tegenprestatie te leveren door na drie maanden - bij gebleken geschiktheid - een contract aan te bieden.

G Garandeer een basisinkomen voor iedereen

De Groenen is voor een bestaansgarantie voor iedere burger van Nederland, het liefst in de vorm van een basisinkomen. Dit basisinkomen is voor alle inwoners van Amsterdam vanaf 18 jaar. Hierdoor vervalt dan meteen het hele bureaucratische bouwwerk van AOW, WAO, bijstand, inclusief de nieuwe wetten op werk en inkomen, plus de daarbij horende controlediensten. Ook biedt het erkenning van vrijwillige arbeid en huishoudelijk werk.

5 Onderwijs • Kansen voor iedereen

De Groenen wil dat onderwijskansen voor iedereen zoveel mogelijk gelijk zijn en dat mensen gestimuleerd worden een leven lang te leren – in welke vorm dan ook. Dit houdt in dat er een breed aanbod moet zijn om te kunnen aansluiten op verschillende niveaus en specifieke behoeften aan onderwijs en cursussen en dat er zo min mogelijk financiële drempels moeten worden opgeworpen.

A Maak onderwijs openbaar en passend

De Groenen is voorstander van openbaar onderwijs. Binnen de huidige wetgeving willen wij geen discriminatie van godsdiensten en/of geloofsovertuigingen binnen de organisatie van het bijzonder onderwijs. Binnen al het onderwijs dient kennis van en respect voor alle wereldgodsdiensten en levensovertuigingen te worden bijgebracht.

Voor het speciaal onderwijs gaat er de komende jaren een en ander veranderen. De landelijke leerling gebonden financiering (“het rugzakje”) wordt afgeschaft en de wet Passend Onderwijs wordt 1 augustus 2014 ingesteld. Het is de bedoeling om op de lange termijn minder leerlingen bij speciaal onderwijs te plaatsen en hen in het reguliere onderwijs onder te brengen.

Voor De Groenen staat voorop dat kinderen die extra ondersteuning nodig hebben deze ook moeten krijgen. Met de invoering van deze nieuwe wet vraagt De Groenen zich af of dat binnen het reguliere onderwijs voldoende mogelijk blijft.

B Financier taalonderwijs structureel

In Amsterdam is de afgelopen jaren rond basisonderwijs steeds meer ingezet op ‘brede scholen’, scholen waar naast het reguliere onderwijs ook voorschoolse en naschoolse educatie wordt aangeboden. De Groenen is hiervoor, omdat voor- en naschool een manier is zo vroeg mogelijk taalachterstanden weg te werken en sociale weerbaarheid van kinderen te bevorderen. Daarbij gaan leerlingen bij voorkeur naar een school in de buurt. Belangrijk is dat de ontwikkeling van een school als disciplinaire instelling moet worden omgebogen naar een plaats waar leerlingen spelenderwijs leren.

Hoewel er geen verplichting is om allochtone kinderen op de basisschool les te geven in hun moedertaal en cultuur, is De Groenen ervoor dat dit wel wordt aangeboden. Dit draagt bij aan taalgevoel (die zich juist in deze leeftijdsfase ontwikkelt) en aan identiteitsvorming.

Taal- en inburgeringscursussen worden vanaf 1 januari 2013 niet langer door het rijk gefinancierd, maar inburgeren is wel een plicht. Mensen die moeten inburgeren dienen in principe zelf hun inburgering te regelen en te betalen. Momenteel vangt de gemeente Amsterdam het wegvallen van de rijkssubsidie op en stelt nog wel gratis taal- en inburgeringscursussen beschikbaar, mits aan een

aantal criteria wordt voldaan. Aanvullend zijn er ook vrijwilligersinitiatieven in Amsterdam (zoals Nt2taalmenu) die met een bescheiden subsidie vanuit een stadsdeel, mensen de mogelijkheid geven de Nederlandse taal te leren en de Nederlandse cultuur te leren kennen. De Groenen vindt het schandig dat het Rijk deze cursussen niet meer financiert, omdat het beheersen van de Nederlandse taal een belangrijke voorwaarde is om volwaardig te kunnen meedoen in de Nederlandse samenleving.

De Groenen vindt het dan ook goed dat de gemeente Amsterdam bereid is geweest dit op te vangen en middelen beschikbaar heeft gesteld voor taal- en inburgeringscursussen - in ieder geval voor 2014. Maar De Groenen zijn er voorstander van dat de financiering van zo'n belangrijke voorziening structureel is, en niet afhankelijk van jaarlijkse subsidierondes.

C Subsidieer schoolzwemmen

Leren zwemmen is belangrijk in Amsterdam met zijn vele grachten, plassen en kanalen, maar er wordt flink gesneden in budgets voor schoolzwemmen. Dit leidt er toe dat niet iedere school meer een zwemprogramma kan aanbieden en gezinnen dit zelf moeten financieren. Recentelijk kwam naar voren dat 20 procent van de kinderen na de basisschool nog niet goed kan zwemmen. Vooral allochtone kinderen en kinderen uit gezinnen met een laag inkomen stoppen eerder met zwemles. De Groenen is voor het subsidiëren van zwemlessen, en dat deze verplicht moeten zijn vanaf groep vier.

D Stimuleer gezonde voeding en voldoende beweging

In Amsterdam hebben meer dan 30.000 kinderen en jongeren overgewicht of obesitas, dus het is van groot belang om kinderen te leren wat gezonde voeding is en ook om voldoende te bewegen. Scholen kunnen leerlingen bewust maken van gezond eten. Op basisscholen dienen leerkrachten zoveel mogelijk het goede voorbeeld te geven en kinderen te leren over de herkomst van groente. Daartoe zou iedere basisschool schoolwerktuinen moeten aanleggen, zodat kinderen ervaring kunnen op doen met het kweken van groentes en leren over de natuur in het algemeen. Op middelbare scholen, is de kantine bij uitstek de plek om jongeren te helpen een gezond eetpatroon te laten ontwikkelen. Richtlijn voor kantines moet zijn biologische producten zonder genetische manipulatie.

Daarnaast is het van belang dat kinderen voldoende bewegen. Hoewel basisscholen geen verplichting hebben voor het aantal uren gym, wordt in de praktijk tweemaal per week 45 minuten les gegeven, in beperkte mate door een vakleerkracht.

Voor De Groenen is het van groot belang dat er binnen het onderwijs wordt geïnvesteerd in gezonde voeding en beweging, omdat het niet alleen de ontwikkeling van kinderen en jongeren ten goede komt, maar ook omdat deze investeringen kunnen bijdragen om de kosten van de gezondheidszorg (op de langere termijn) binnen te perken te houden.

6 Algemene Zaken • Democratie van onderop

A Bestuur door de burger

Voor De Groenen moet het bestuur van de stad en dat van de bestuurscommissies het resultaat zijn van een democratisch proces waaraan alle burgers deel kunnen nemen. Democratie draait om zeggenschap over ieders eigen leefomgeving. Daarom is het belangrijk dat de gemeenteraad en bestuurscommissies een goede afspiegeling zijn van de gehele bevolking van Amsterdam.

Momenteel is de participatie aan de democratie onder vrouwen, jongeren en nieuwe Nederlanders nog veel te laag. Amsterdam moet zich inzetten om deze groepen te emanciperen, en zo greep te laten krijgen op de manier waarop de stad beleid maakt. Voor jongeren betekent dit om te beginnen door het aanbieden van burgerschapscursussen waarin les wordt gegeven in deelname aan het democratisch proces. Democratie is niet zomaar de stem van de meerderheid, maar betekent ook respect voor minderheidsstandpunten. En democratie houdt niet op bij het kiezen van volksvertegenwoordigers.

B Steun aan lokale media

Laagdrempelige lokale media zijn belangrijke middelen voor burgers om deel te nemen aan het maatschappelijke debat. Zij dienen structureel te worden gefinancierd. Amsterdam is een stad met honderden actiegroepen en duizenden meningen, die allemaal mee moeten kunnen doen aan de discussie en moeten kunnen bepalen wat de discussieonderwerpen in de stad zijn. De gemeente moet daarom maatschappelijke en culturele organisaties helpen bij het opzetten van eigen communicatiekanalen. Deze kanalen moeten toegankelijk zijn voor alle burgers van Amsterdam. Ook daarom is het belangrijk dat de gemeente gratis internet aan al haar inwoners biedt.

C Vrijheid van meningsuiting en demonstratie

Iedereen in de stad heeft het recht om te communiceren. Op welke manier dan ook, zolang dat maar vreedzaam gebeurt. (Niet commercieel-)flyeren, spandoeken omhoog houden, posters tonen en verspreiden mag gewoon, net als demonstreren. Het recht om te demonstreren ligt aan de basis van onze democratie en mag bij geen enkele manifestatie in de stad overboord gegooid worden. Benadrukt moet ook worden dat het een democratische verworvenheid is om een demonstratie aan te kondigen en te organiseren, zonder dat er een officiële toestemming voor nodig is. Dit is een belangrijk goed dat te allen tijde verdedigd moet worden. Wat zou de stad zijn zonder ieders mening?

D Kracht van diversiteit

Uitgangspunt voor De Groenen is de emancipatie van de mens. Dat geldt op het gebied van burgerschap, maar zeker ook op het gebied van arbeid. Er moet gestreden worden voor gelijke behandeling, gelijke betaling en gelijke kansen voor iedereen.

Emancipatie van vrouwen is vandaag nog net zo actueel als in het verleden. Nog steeds nemen vrouwen de meeste zorgtaken op zich, en wordt door vrouwen structureel minder verdiend dan door mannen voor vergelijkbare arbeid. Een gemeentelijk emancipatiebeleid is daarom hard nodig! Ook nieuwe Nederlanders verkeren structureel in een achterstandspositie. Ook bij de gemeente zelf zijn eerste en tweede generatie nieuwkomers in de middelste en hogere regionen ondervertegenwoordigd. Dat kan Amsterdam als multiculturele stad zich niet veroorloven.

Jongeren moeten weten dat er een plaats voor hen is in deze maatschappij. Een stad die jongeren dat niet kan bieden, door middel van scholing, begeleiding en baankansen verliest het contact met haar toekomst.

E Overheid geef het goede voorbeeld

De Groenen vindt dat de overheid een voortrekkersrol moet vervullen op het gebied van duurzaamheid, dierenwelzijn en eerlijke handel. Door de eigen organisatie naar deze principes in te richten en door middel van gunstige financiële regelingen voor burgers en bedrijfsleven is het mogelijk (cultuur)veranderingen in gang te zetten.

Overheidsfunctionarissen dienen in 'schone kleren' rond te lopen. Dit betekent zowel ecologisch als op een eerlijke manier geproduceerd (met oog voor bijvoorbeeld werkomstandigheden).

Op het gebied van dierenwelzijn willen we dat de gemeente het circus en andere evenementen die gebruik van dieren maken uit de stad weert.

In de beleidsplannen van Ruimtelijke Ordeningen voor het onderhoud van parken en waterkanten moet de noden van de niet-menselijke bewoners van de stad mee worden genomen. Het rigoreus weghalen van struiken en zogenaamde zaailingen maakt het leven van de vogels er niet makkelijker op. Verwildering van struiken en parkjes moet broedgelegenheden bieden. Daarom zijn wij tegen rigoreuze onkruidverdelging (zoals Round Up). Zoals eerder aangegeven bieden ook daktuinen een unieke kans om de vogelstand en bijen- en vlinderpopulatie te verbeteren. Het bestuur van de stad moet gespecialiseerde organisaties, zoals het dierenasiel, de opvangcentra en de dierenambulance, ondersteunen door voldoende subsidies en faciliteiten beschikbaar te stellen.

7 Veiligheid • Stop de (on)veiligheidshype

Het huidige maatschappelijk en politieke klimaat staat in het teken van uitsluiting van risico's. Er heerst een groot veiligheidsverlangen. De definitie van veiligheid slaat dan niet alleen meer op overlast en criminaliteit, maar ook op gevoelens van onzekerheid en onbehagen (bijvoorbeeld door dreiging van ontslag). Die behoefte aan veiligheid maakt dat al snel wordt overgegaan tot allerlei maatregelen die tot schijnveiligheid leiden en niet zelden op gespannen voet kunnen staan met fundamentele burgerrechten. De Groenen maakt zich zorgen over deze tendens.

In Amsterdam wordt onze veiligheid gemeten aan de hand van de jaarlijkse veiligheidsindex die zowel de objectieve als subjectieve veiligheid bijhoudt. Bij objectieve veiligheid gaat het om aantal misdrijven en misdaden op basis van cijfers van politie en justitie en bij subjectieve betreft het hoe veilig we ons voelen. De cijfers van de Amsterdamse politie wijzen uit dat het de afgelopen jaren in Amsterdam veiliger is geworden, maar we voelen dat niet zo. De roep om extra ingrijpende 'veiligheidsmaatregelen' en de stoere taal van de gemeente en politie houdt een angstspiraal in stand, die opnieuw strengere maatregelen nodig lijkt te maken. Hierdoor zijn de financiële uitgaven voor veiligheid toegenomen en ten koste gegaan van investeringen in welzijn. De Groenen zegt: stop de (on)veiligheidshype en investeer in sociale cohesie! Maak niet langer geld vrij voor cameratoezicht en preventief fouilleren, want het is onduidelijk of dit tot meer veiligheid leidt en deze maatregelen maken inbreuk op fundamentele burgerrechten. Beter is gericht rechercheren, daarvan zijn de resultaten veel effectiever.

A Ga voor perspectief

Om een veilige samenleving te creëren is er een juiste balans nodig tussen repressieve maatregelen (corrigeren en straffen) en preventieve maatregelen (tijdig hulp en kansen bieden). Voor De Groenen staat voorop dat straffen samen moet gaan met perspectief bieden. Afgelopen jaren is er veel geld gegaan naar de Top 600 (jeugdcriminaliteit), toezichthouders, cameratoezicht en zijn in West een aantal Buurt PraktijkTeams (voormalige Netwerkinterventieteams) ingesteld om snel te reageren op (plots) opkomende jeugdoverlast en –criminaliteit. Tegelijkertijd wordt er op welzijn hard bezuinigd. De Groenen is er voor dat er minder geld gaat naar repressieve maatregelen en meer naar preventieve.

B Bewaak onze privacy en integriteit

De afgelopen jaren zijn er een aantal veiligheidsmaatregelen genomen die fundamentele burgerrechten kunnen schenden, zoals preventief fouilleren en cameratoezicht. Deze staan op gespannen voet met de privacy en met het

principe dat er pas mag worden ingegrepen als er duidelijke verdenking is van een misdrijf of misdaad. Het zogenaamde 'preventief' fouilleren werkt willekeur en discriminatie in de hand en is een typisch voorbeeld van de verschuiving van het idee van de burger als vrij mens naar de burger als verdachte (de onschuldpresumptie uit het strafrecht: pas na een serieuze verdenking, ben je verdachte). De gemeenteraad gaat er zelf over hoe en of preventief fouilleren mogelijk is in Amsterdam. Voorwaarden worden er in Amsterdam echter niet aan gesteld: de burgemeester heeft de vrije hand. Dat moet stoppen! Ongewenst preventief fouilleren betekent namelijk net als bij aanranding, seksuele intimidatie of een klap een aantasting van de lichamelijke integriteit.

Cameratoezicht is bovendien een duur middel om symptomen te bestrijden. Inmiddels hangen er in Amsterdam op heel veel plaatsen camera's van de gemeente en van particulieren. Wat er gebeurt met de beelden is vaak onbekend, en waarvoor de camera's gebruikt worden ook niet. In sommige gevallen neemt het aantal delicten af waar camera's hangen, maar in net zo veel gevallen neemt dat aantal toe. Door de camera's? Daarbij komt dat de criminaliteit zich verplaatst naar waar geen camera's hangen. De Groenen wil geen Big Brother aan de Amstel, maar burgers die het met elkaar veiliger maken. Investeer in mensen en niet in camera's.

C Houd een oogje op onze handhavers

Amsterdam voert een toezicht- en handhavingsbeleid. Een van de maatregelen is geweest om meer in te zetten op (zichtbaar) toezicht en handhaving, hetgeen een enorme inspanning heeft gevergd en vergt van politie en justitie. Hoe de capaciteit wordt verdeeld, is vastgelegd in het (integraal) Veiligheidsplan Amsterdam (VPA). Afgelopen jaren werd er vooral in gezet op toezicht en handhaving in de publieke ruimte, onder meer door cameratoezicht, preventief fouilleren, verwijderingsbevelen in overlastgebieden en buurtbemiddeling.

Toezichthouders en handhavers zijn in dienst van de gemeente. Dit vraagt om een duidelijke afstemming van taken en bevoegdheden tussen gemeenten, Openbaar Ministerie en politie. Naast de gemeente en politie spelen ook particuliere beveiligingsbedrijven een rol in de (informele) veiligheidsnetwerken. Vraag is wie waarover de regie voert en moet voeren, of met andere woorden: hoe is aansturing en toezicht op het (particuliere) toezicht georganiseerd en hoe werkt het in de praktijk uit? De Groenen pleit voor een goede regierol van het stadsdeel waarin een duidelijk mandaat wordt afgesproken wat particuliere toezichthouders wel en vooral ook niet mogen.

De politie heeft een belangrijke taak in Amsterdam, die zorgvuldig uitgevoerd moet worden. Daar moet je als burger niet alleen op kunnen vertrouwen, deze dienst moet je ook kunnen controleren en corrigeren. Daarom is het belangrijk dat agenten identificeerbaar zijn aan hun agentnummer. Bij de Mobiele Eenheid

betekent dit dat nummers zichtbaar moeten zijn aangebracht op de kleding. Zo is dat ook zo geregeld in de omliggende landen. Hierdoor kan de inzet van agenten ook na onoverzichtelijke situaties duidelijk worden verantwoord.

D Legaliseer de achterdeur

Op dit moment geldt in Nederland een drugsverbod voor hard- en softdrugs. Weliswaar wordt het in het bezit hebben van softdrugs vanaf achttien jaar gedoogd, maar de productie en verkoop van softdrugs aan coffeeshops is verboden. De Groenen is voor de legalisering van deze drugs: niet alleen vermindert dit de inspanningen van politie en justitie met betrekking tot het handhaven van het drugsverbod, ook leidt dit tot een afname van gerelateerde criminaliteit, zowel in Nederland zelf als in de landen waar veel drugs wordt geproduceerd.

Legalisering maakt reguleren mogelijk; dat wil zeggen het toestaan van productie, verkoop en bezit met strikte regels voor een zo veilig mogelijk gebruik. Belangrijk daarbij is dat er voldoende informatie wordt gestrekt over verstandig gebruik. Gezondheidsrisico's worden zo beheersbaar, de criminaliteit wordt met tientallen procenten teruggedrongen en het bespaart miljarden aan het handhaven van een onzinnig verbod.

De Groenen 28 jaar actief in de Amsterdamse politiek!

Vanaf 1986 is De Groenen actief in de Amsterdamse politiek. Het groene geluid klonk als eerste in de Amsterdamse gemeenteraad, in de persoon van ex-provo en ex-kabouter Roel van Duijn en anderen. Vier jaar later is De Groenen ook vertegenwoordigd in de deelraad, te beginnen met De Pijp en daar komen in de loop van de tijd de deelraden Zuid, Buitenveldert (later: ZuiderAmstel) bij.

Krachten gebundeld in 1998

Naar aanleiding van de actie voor behoud van het natuurgebied rondom het kunstenaarsdorp Ruigoord worden de krachten gebundeld. Binnen enkele actiegroepen en voormalige referendumcomités voor een autoluwe binnenstad, de Noord-Zuidlijn en IJburg wordt in 1997 de behoefte gevoeld voor een politiek alternatief en zo ontstaat Amsterdam Anders/De Groenen (AA/DG). Zowel op stedelijk niveau als in een groot aantal stadsdelen is vanaf 1998 met wisselend succes meegedaan. Ook in Westerpark en Zeeburg krijgt Amsterdam Anders /De Groenen een poot aan de grond. In Noord, Oud-West en Oud-Zuid brengt De Groenen afzonderlijk het groene geluid.

In 2006 komt Amsterdam Anders/De Groenen net vijf stemmen te kort om haar zetel in de gemeenteraad te behouden, maar blijft wel vertegenwoordigd in een aantal deelraden: Oud-Zuid, Noord en Centrum. In 2009 heft Amsterdam Anders zich op.

De Groenen alleen door in 2010

In 2010 gaat De Groenen door in het nieuwe stadsdeel West. Onder leiding van Ronald Schönberger heeft De Groenen daar de afgelopen vier jaar oppositie gevoerd. Nu, in 2014, doen we mee aan de gemeenteraadsverkiezingen met lijst 12, en ook aan de stadsdelen (lees: bestuurscommissie) Noord, Centrum en West.

We hopen op uw stem want 'Samen groen, gewoon doen!'.